

«Αντικαπιταλισμός» του Ludwig Von Mises

04/02/2015

"If history could teach us anything, it would be that private property is inextricably linked with civilization."

Ludwig von Mises

Γιατί όλοι μισούν τον καπιταλισμό; Γιατί, ενώ απολαμβάνουν την ευημερία που τους χαρίζει ο καπιταλισμός, ρίχνουν νοσταλγικές ματιές στον «παλιό καλό καιρό» του παρελθόντος; αναρωτιέται ο κορυφαίος αυστριακός οικονομολόγος και επιχειρεί να δώσει απαντήσεις που προκαλούν.

Από τις πρώτες κιόλας σελίδες του βιβλίου, ο Λούντβιχ φον Μίζες διαπιστώνει το εξής παράδοξο: ενώ σε όλες τις δυτικές κοινωνίες το επίπεδο της ζωής έχει βελτιωθεί σημαντικά χάρη στον καπιταλισμό, εντούτοις οι περισσότεροι άνθρωποι, και κυρίως οι διανοούμενοι, τον απεχθάνονται. Η λέξη «καπιταλιστής» σε πολλές χώρες θεωρείται προσβλητική. Κατά την άποψή τους, πρόκειται για μια αποτρόπαιη μέθοδο οικονομικής οργάνωσης της κοινωνίας που δεν έχει επιφέρει παρά μόνο αταξία και φτώχεια. Κάποτε οι άνθρωποι ήταν ευτυχισμένοι και εύποροι, τον παλιό καλό καιρό πριν από τη Βιομηχανική Επανάσταση. Στον καπιταλισμό η συντριπτική πλειοψηφία είναι άποροι και λιμοκτονούντες που τους εκμεταλλεύονται ανηλεώς άγριοι ατομικιστές. Είναι όμως στα αλήθεια έτσι τα πράγματα;

Στον «Αντικαπιταλισμό» ο Μίζες, ένας από τους πιο σημαντικούς οικονομολόγους και θεωρητικούς του κλασικού φιλελευθερισμού, μελετάει και αναλύει διεξοδικά τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του καπιταλισμού και την αντικαπιταλιστική προκατάληψη. Μέσα από ιστορικές αναδρομές και πολλά παραδείγματα αποκαλύπτει τις ρίζες αυτής της νοοτροπίας, αναφέρεται στις ψυχολογικές αιτίες του μίσους και απαντάει με σαφήνεια σε όλα τα επιχειρήματα των πολέμιων του καπιταλισμού.

Ο Λούντβιχ φον Μίζες γράφει τον ΑΝΤΙΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟ το 1957, στην καρδιά του Ψυχρού Πολέμου και της ανελέητης κόντρας μεταξύ Ανατολής και Δύσης, με στόχο να αφυπνίσει συνειδήσεις και να προκαλέσει. Γράφει με τρόπο απλό, σαφή και απόλυτο, δεν κάνει υποχωρήσεις και δεν χαρίζεται σε κανέναν. Μιλάει για την μνησικακία που προέρχεται από την ματαιωμένη φιλοδοξία των ανθρώπων (ο καπιταλισμός δεν επιτρέπει δικαιολογίες για προσωπικές αποτυχίες, καθένας ξέρει πολύ καλά ότι υπάρχουν άνθρωποι σαν αυτόν που πέτυχαν, εκεί που ο ίδιος απέτυχε), καθώς και για τους Αμερικανούς διανοούμενους, τους φανατικούς αντικαπιταλιστές του Χόλγουντ, στους οποίους τονίζει ότι δεν φταίει ο καπιταλισμός για την ανοησία και τη χοντροκοπιά των προϊόντων της βιομηχανίας της διασκέδασης, υπενθυμίζοντάς τους ότι, στην πραγματικότητα, ο καπιταλισμός είναι εκείνος που εξασφάλισε το άνετο εισόδημα, τον ελεύθερο χρόνο και το χρήμα ώστε οι άνθρωποι να αναζητούν τη διασκέδαση. Αφιερώνει επίσης ένα ολόκληρο κεφάλαιο στη Λογοτεχνία, σημειώνοντας ότι παλαιότερα το γράψιμο ήταν μια ευγενής ενασχόληση βασιλιάδων, αρχόντων και πλουσίων και πως οι πρώτοι καπιταλιστές υποστήριξαν την

ανάπτυξη των βιβλίων καθώς έβλεπαν τη γνώση ως μέσο απελευθέρωσης από την κηδεμονία βασιλιάδων και αριστοκρατών.

Ο Μίξες ολοκληρώνει το σύγγραμμα του με αναφορές στην έννοια της Ελευθερίας («την αθάνατη δόξα των αρχαίων Ελλήνων»), στις διαφορές Ανατολής-Δύσης (η ανατολική κοινωνία ήταν ένα άθροισμά υπηκόων, η δυτική κοινωνία ήταν μια κοινότητα ατόμων), υποστηρίζοντας ότι στην καρδιά του καπιταλισμού βρίσκεται η ιδέα της ελευθερίας του ατόμου απέναντι στο Κράτος: « Αυτό που δίνει στα άτομα όση ελευθερία είναι συμβατή με τη ζωή στην κοινωνία είναι η λειτουργία της οικονομίας της αγοράς. Τα συντάγματα και οι χάρτες δικαιωμάτων δεν δημιουργούν την ελευθερία. Απλώς προστατεύουν την ελευθερία ενάντια σε καταπατήσεις της εξουσίας». Ουσιαστικά το μόνο που μπορεί να αποτρέψει την υποδούλωση των πολιτισμένων εθνών της Δυτικής Ευρώπης, της Αμερικής και της Αυστραλίας είναι η ανοιχτή και απερίφραστη υποστήριξη του καπιταλισμού του laissez faire.

<http://www.iefimerida.gr/news/190074/antikapitalismos-toy-ludwig-von-mises>